

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΑ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1107 ²	Ἁγίου Γρηγορίου φωτιστοῦ τῆς Ἀρμενίας Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2016 (2004)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

«Γρηγορεῖτε»

(Ματθ. 24,42)

Τὸ εὐαγγέλιο, ἀγαπητοί μου, ποὺ διαβάζε-
ται σήμερα στὴν θεία λειτουργία (βλ. Ματθ. 24,42-
47) ὠρίστηκε ἐπίτηδες. Διότι ἡ πρώτη λέξι του,
ἡ λέξι «Γρηγορεῖτε», ταιριάζει στὴ σημερινὴ ἐ-
ορτή. Σήμερα ἐορτάζει ἓνας μεγάλος ἅγιος
τῆς πίστεώς μας, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ φωτι-
στής καὶ ἐπίσκοπος τῆς Ἀρμενίας. **Γρηγόριος**
λοιπὸν τὸ ὄνομα, «Γρηγορεῖτε» καὶ ἡ προτρο-
πὴ τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῆς Ἐκκλησίας μας (ἐ.ἀ.
24,42). Λίγα λόγια γιὰ τὴν προτροπὴ αὐτή.

«Γρηγορεῖτε». Ἡ λέξι αὐτὴ ἀρμόζει στὸ
στρατιωτικὸ λεξιλόγιο. Κάθε ἐπάγγελμα, βλέ-
πετε, ἔχει εἰδικὴ ὀρολογία. Καὶ **στὸ στρατό**
τότε ποὺ γράφτηκε τὸ Εὐαγγέλιο, τὴν ἐποχὴ
τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων, στὰ φυλάκια
ποὺ φρουροῦσαν οἱ στρατιῶτες τὴ νύχτα, γιὰ
νὰ μὴν κοιμοῦνται, ἀκουγόταν ἡ φωνὴ «Φύ-
λακες, γρηγορεῖτε!». Κ' ἐγώ, ποὺ ὑπηρέτησα
ὡς στρατιωτικὸς ἱερεὺς, θυμοῦμαι ὅτι στὰ φυ-
λάκια οἱ στρατιῶτες μας προσπαθοῦσαν νὰ
κρατηθοῦν ἄγρυπνοι, γιὰτὶ μποροῦσε νὰ γίνῃ
μία ἀπροσδόκητη ἐπίθεσι. Ἡ Φλώρινα κάθε
χρόνο ἐορτάζει τὴν ἐπέτειο τῆς ἀπελευθερώ-
σεώς της. Γνωρίζετε ὅμως, ὅτι παρὰ λίγο θὰ
τὴ χάναμε καὶ θὰ ἦταν στὸ Σερβικὸ ἔδαφος;
Γιὰτὶ ὁ στρατός μας καθυστέρησε ἓνα μῆνα,
καὶ παρὰ λίγο οἱ Σέρβοι νὰ καταλάβουν τὴν πό-
λι. Στὸ Ἀμύνταιο οἱ στρατιῶτες μέθυσαν καὶ
ἔπασαν σὲ ὕπνο βαθύ. Τότε ἔγινε αἰφνιδιασμός.
Καὶ ὀλόκληρη μεραρχία, ἡ πέμπτη μεραρχία
μας, διαλύθηκε· ἔπαθε πανωλεθρία, ὡπισθο-
χώρησε καὶ ἔτρεχε πρὸς τὸν Ἀλιάκμονα. Ἄ-
κόμα χειρότερα ἦταν στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἡσυ-
χο φαινόταν τὸ μέτωπο. Καὶ ξαφνικὰ τὸν Αὐ-
γουστο τοῦ 1922 ἔγινε αἰφνιδιασμός· καὶ ὡπι-
σθοχώρησε καὶ διαλύθηκε ὀλόκληρη στρατιά
μὲ τὴ φοβερὴ μικρασιατικὴ καταστροφὴ. Γι'
αὐτὸ οἱ στρατιῶτες πρέπει νὰ μένουν ἄγρυ-
πνοι. Καὶ ξέρω στὸ στρατό, ὅτι τίμιοι ἀξίωμα-

τικοὶ εἶχαν καρφίτσες καὶ κεντοῦσαν τὸ κορ-
μί τους, γιὰ νὰ μὴν τοὺς πάρῃ ὁ ὕπνος. Θυμᾶ-
μαι καὶ στὴν Ἀθήνα ὅταν ἤμουν φοιτητῆς καὶ
μέναμε κοντὰ στὶς φυλακὲς Ἀβέρωφ· ὅλη νύ-
χτα πάνω στὶς σκοπιεὲς οἱ φρουροὶ φώναζαν ὁ
ἓνας στὸν ἄλλο «Φύλακες, γρηγορεῖτε»· τοὺς
ἄκουγε ὅλη ἡ συνοικία. **Δὲν ἐπιτρέπεται ὁ
φρουρός ν' ἀποκοιμηθῇ.**

Ἄγρυπνοῦν λοιπὸν τὴ νύχτα οἱ φύλακες,
ἀγρυπνοῦν οἱ στρατιῶτες, ἀγρυπνοῦν οἱ γι-
ατροὶ καὶ οἱ νοσοκόμες στὰ νοσοκομεῖα, ἀγρυ-
πνοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ καθήκοντος. Ἄλλ'
ὅπως ἀγρυπνοῦν αὐτοί, ἔτσι καὶ **κάθε Χριστι-
ανός**, ὡς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ, ἄς ἀγρυ-
πνῇ. **Ὁφείλουμε νὰ ἀγρυπνοῦμε.** Τὸ εἶπε ὁ
Κύριος· «Ἄγρυπνεῖτε» (Μάρκ. 13,33. Λουκ. 21,36), «Γρηγο-
ρεῖτε» (ἐ.ἀ.). Πότε τὸ εἶπε; Τὸ εἶπε στοὺς μαθη-
τάς του τὴν τελευταία νύχτα τῆς ἐπιγείου ζω-
ῆς του. Ἐκείνη τὴ νύχτα ὁ Κύριος δὲν ἔκλει-
σε μάτι· πάνω στὸ σταυρὸ πλέον, ἐκεῖ ἔκλει-
σε τὰ μάτια του, ὅταν εἶπε τὸ «*Τετέλεσται*» (Ἰω.
19,30). Ὅλη τὴ νύχτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης πρὸς
τὴν Παρασκευὴ ἀγρυπνοῦσε στὴ Γεθσημανῆ
καὶ προσευχόταν γονατιστός, κι ἀπ' τὴ μεγά-
λη ἀγωνία ὁ ἰδρώτας ἔπεφτε ἀπὸ τὸ πρόσω-
πό του σὰν σταλαγματιεὲς αἷμα (βλ. Λουκ. 22,41,44). Σὲ
μιὰ στιγμὴ, ποὺ ἔκανε διακοπὴ, γυρίζει στοὺς
μαθητάς, κι αὐτοὶ ροχάλιζαν πεσμένοι πάνω
στὴ χλόη· ἀπὸ τὴν κούρασι εἶχαν ὕπνο βαθύ.
Κοιμᾶστε, τοὺς λέει, κι ἀναπαύεστε; δὲν ἀν-
τέξατε μιὰ ὥρα ν' ἀγρυπνήσετε μαζί μου; νά,
ἔρχεται ὁ Ἰούδας «ὁ παραδιδούς με» (ἐ.ἀ. 26,46.
Μάρκ. 14,42) νὰ μὲ συλλάβῃ...

Ὁ Κύριος τοὺς ἤλεγξε, κ' ἐκεῖνοι διδάχθη-
καν πλέον. Ἐνας ἀπὸ αὐτούς, ὁ ἀπόστολος
Πέτρος, αὐτὸ συνιστᾷ ἔπειτα· «**Νήφοντες...**»,
λέει (Α' Πέτρ. 1,13)· νὰ εἴστε ἐν ἐγρηγόρσει, ξυπνη-
τοί. Γιὰτὶ ὁ ἐχθρός, ὁ σατανᾶς, «**ὡς λέων ὠρυ-
όμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπίει**» (ἐ.ἀ. 5,8).

Τὸ «Γρηγορεῖτε» ἰσχύει πάντοτε, ἰδιαιτέ-

ρως όμως στην πονηρή εποχή μας. Στους πρώτους αιώνες κάθε σπίτι ήταν μια εκκλησία που άγρυπνούσε. «Μεσονύκτιον ἐξεγειρόμην...», λέει το Ψαλτήρι (Ψαλμ. 118,62). Στὸν Πόντο καὶ τὴ Μικρὰ Ἀσία εἶχαν συνήθεια νὰ ξυπνοῦν τὰ μεσάνυχτα καὶ νὰ προσεύχωνται. Εἶνε ὥρα φοβερή· καὶ οἱ στατιστικὲς τῆς ἀστυνομίας λένε, ὅτι τότε εἶνε ἡ αἰχμὴ τῆς ἐγκληματικότητος.

Τὸ «Γρηγορεῖτε» σημαίνει, νὰ μὴ μᾶς πιάσει ὕπνος, νὰ μὴ μᾶς καταλάβῃ ἀπροσεξία, ῥαθυμία, νωθρότης πνευματική, ἀλλὰ νὰ μείνουμε ἀγρυπνοὶ με ὄπλο τὴν **προσευχή**· ἔτσι θ' ἀποκρούσουμε τοὺς αἰφνιδισμοὺς τῶν πειρασμῶν (διαβόλου, σαρκὸς καὶ κόσμου).

Τὸ «Γρηγορεῖτε» ἀπευθύνεται σὲ κάθε Χριστιανό. Ἄλλ' ἰδιαίτερος ἀπευθύνεται σ' ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀνθρώπους ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τους. Ποιοὶ εἶνε αὐτοί. Εἶνε οἱ **γονεῖς**. «Γρηγορεῖτε», γονεῖς. Κινδυνεύουν τὰ παιδιὰ· ἐφημερίδες γράφουν, ὅτι στὰ σχολεῖα διακινούνται ναρκωτικά. «Γρηγορεῖτε» ἐπίσης, **δάσκαλοι** καὶ καθηγηταί. «Γρηγορεῖτε», **ἀξιωματικοί**, γιὰ τοὺς στρατιῶτες σας. Προπαντὸς ὁμως «γρηγορεῖτε», **ἱερεῖς** τοῦ Ὑψίστου· ἔχετε μεγάλη εὐθύνη γιὰ τὸ ποιμνίό σας.

Τὸ «Γρηγορεῖτε» μᾶς φωνάζει καὶ ὁ **ἅγιος Γρηγόριος** ὁ φωτιστὴς τῆς Ἀρμενίας ποὺ ἐορτάζει σήμερα. Τί ἦταν αὐτός; Ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ Διοκλητιανοῦ (284-305 μ.Χ.). Ἦταν παιδὶ βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀρμενίας, ἀλλὰ βρέθηκε στὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας. Ἐκεῖ διδάχθηκε τὸ Εὐαγγέλιο, βαπτίσθηκε Χριστιανὸς καὶ ἐπέστρεψε στὴν Ἀρμενία. Ἀργότερα χειροτονήθηκε ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Λεόντιο. Οἱ Ἀρμένιοι ἦταν εἰδωλοάτρες. Καί, ἕνας αὐτός, ἔφερε στὸ Χριστὸ χιλιάδες. Μιμητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ὁ ἅγιος Γρηγόριος, κήρυξε στὴν Ἀρμενία, καὶ ὅλοι οἱ Ἀρμένιοι πίστεψαν στὸ Χριστὸ καὶ βαπτίσθηκαν στὸν Εὐφράτη. Γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου ὁμως ὑπέστη **μαρτύρια** φοβερὰ καὶ πολυώδυνα, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως Τηριδάτου. Τὸ τελευταῖο του μαρτύριο ἦταν, ὅτι τὸν ἔρριξαν σ' ἕνα ξεροπήγαδο γεμάτο βόρβορο καὶ φίδια φαρμακερὰ· δεκαπέντε χρόνια ἔμεινε ἐκεῖ, καὶ τοῦ ἔφερνε τροφή μὴ γυναίκα χήρα. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὴ χάρι νὰ κἀν **θαύματα**. Ἐνα δὲ ἀπὸ τὰ θαύματα ἦταν τιμωρητικό. Τί ἔγινε; Ἄς μὴ πιστεύουν οἱ ἄπιστοι, ἐμεῖς πιστεύουμε· ὁ βασιλεὺς Τηριδάτης ἔχασε τὰ μυαλά του καὶ ἔτρωγε τὶς σάρκες του· ἔχασε ἐπίσης τὴν ἀνθρώπινη μορφή, πῆρε τὴν ὄψιν ἀκάθαρτου χοίρου καὶ ἔβοσκε με τοὺς χοίρους στὰ βουνά. Φαίνεται παρά-

ξενο αὐτό, ἀλλ' ἐγὼ τὸ πιστεύω. Ἦταν τιμωρία. Τρόμαξαν καὶ ἔφριξαν ὅλοι. Τέλος ἡ ἀδελφὴ τοῦ Τηριδάτου εἶδε ὄνειρο καὶ ἄκουσε φωνὴ νὰ τῆς λέη· «Ἄν ὁ Γρηγόριος δὲν βγῆ ἀπὸ τὸ λάκκο, ὁ Τηριδάτης δὲν θὰ βρῆ τὴν ὑγείαν του». Πράγματι ἔτσι ἔγινε, καὶ ἔτσι ὁ βασιλεὺς θεραπεύθηκε· ἐν συνεχείᾳ δὲ βαπτίσθηκε μαζί με ὅλο τὸ λαὸ τῶν Ἀρμενίων.

Τὸ φοβερὸ πάθημα τοῦ Τηριδάτου φωνάζει καὶ σ' ἐμᾶς «Γρηγορεῖτε». Ἦν τυχὸν μᾶς συνέβαινε κάτι τέτοιο; Νὰ μᾶς ἔλεῃ ὁ Θεός. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος λέει κάπου ὅτι, λόγω τῶν παθῶν ποὺ φωλιάζουν μέσα μας, δὲν μᾶς ἀξίζει ἡ μορφή τοῦ ἀνθρώπου· μᾶς ταιριάζει μᾶλλον ἡ μορφή διαφόρων ζώων· ὁ λαίμαργος καὶ ἀκρατὴς εἶνε σὰν χοῖρος, ὁ πονηρὸς καὶ διεστραμμένος σὰν ἄλεπού, ὁ ἀσελγὴς καὶ ἀκόλαστος σὰν τράγος, ὁ φθονερὸς καὶ ἐκδικητικὸς σὰν σκορπιός, κ.λπ.. «Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, **παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς**» (Ψαλμ. 48,13,21). Κἀτι παρόμοιο γράφει καὶ ὁ ἱατροφιλόσοφος Καρρέλ στὸ βιβλίον του «Ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸς ἄγνωστος».

* * *

Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ ἅγιος Γρηγόριος. Ἄγρυπνος στὶς ἐπάξεις τοῦ καθήκοντος. «Γρηγορεῖτε» φωνάζει σ' ἐμᾶς τοὺς ἐπισκόπους, ποὺ ἔχουμε μεγάλη εὐθύνη γιὰ τὸ ποιμνίό μας καὶ θὰ δώσουμε λόγο γιὰ κάθε ψυχὴ. «Γρηγορεῖτε» φωνάζει στὸν καθένα, διότι «ἢ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται» (Ματθ. 24,44). Ἔρχεται ὅπως ὁ κλέφτης, ποὺ δὲν εἰδοποιεῖ. **Κλέφτης εἶνε ὁ χάρος**. Κάποιος, ἐνῶ τηλεφωνοῦσε, ἔπαθε συγκοπὴ καρδίας. Ἄγνωστη ἡ ὥρα ποὺ καλούμεθα ὅλοι νὰ ἀπέλθουμε ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν τούτου, εἴτε γέροντες εἴτε νέοι εἴτε μικρὰ παιδιὰ.

Ἡ σάλπιγξ τοῦ Εὐαγγελίου σαλπίζει πρὸς ὅλους. Ἐμεῖς τὴν ἀκοῦμε; ἔχουμε εὐαίσθητη ἀκοή; Τὸ βιβλίον «Ἀμαρτωλῶν σωτηρία» λέει, ὅτι ὅποιος ἔχει ἀκοὴ ὀξεῖα, κ' ἕνα φύλλον νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ δέντρο, τ' ἀκούει. Ἀντιθέτως ὁ ἄλλος, βράχια νὰ πέφτουν, δὲν παίρνει εἶδησι. «Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις χτύπα».

Νὰ παρακαλέσουμε τὸ Θεό, νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὰ ν' ἀκοῦμε τὴ φωνὴν τοῦ οὐρανοῦ, τὴ φωνὴν τῶν κηρύκων, τὴ φωνὴν τῶν ἁγίων πατέρων καὶ διδασκάλων, τὴ φωνὴν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου.

«Γρηγορεῖτε», λοιπὸν, ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐὰν θελοῦμε νὰ βροῦμε σωτηρία ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ σωτῆρι ἡμῶν· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**